When Avraham Doubted HaShem?

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

The Problem

- 1. A Divine Promise Bereishit 15:1-6
- 2. Midrash, Bereishit Rabbah 43

מהיכן זכו ישראל לברכת כהנים? רבי יהודה ור' נחמיה ורבנן:

- ."י אמר מאברהם "כה יהיה זרעך", "כה תברכו את בני ישראל".
- ". ר' נחמיה אמר מיצחק שנאמר (בראשית כב) "ואני והנער נלכה עד כה," לפיכך אמר המקום "כה תברכו את בני ישראל."
 - ". ורבנן אמרי מיעקב שנאמר (שמות יט) "כה תאמר לבית יעקב" וכנגדו "כה תברכו את בני ישראל."

How did Israel merit the blessing of the kohanim? Rabbi Yehudah, Rabbi Nechemiah and the Sages said:

- Rabbi Yehudah said from Avraham, "Koh shall be your seed" "Koh shall you bless the Children of Israel."
- Rabbi Nechemiah said from Yitzchak, "And I and the youth will go to koh", and so Gd said, "Koh shall you bless
 the Children of Israel."
- The Sages said from Yaakov, "Koh shall you tell the house of Yaakov," "Koh shall you bless the Children of Israel."
- 3. Rashi to Bereishit 15:6

הקב"ה חשבה לאברם לזכות ולצדקה על האמונה שהאמין בו

HaShem considered it merit and righteousness for Avram, for the faith with which he trusted Him.

4. Ramban to Bereishit 15:6

פירש רש"י... ואיני מבין מה הזכות הזאת, למה לא יאמין באלקי אמן [אמת], והוא הנביא בעצמו... ומי שהאמין לשחוט את בנו היחיד האהוב ושאר הנסיונות איך לא יאמין בבשורה טובה?

והנכון בעיני כי יאמר שהאמין בד' וחשב כי בצדקו של הקב"ה יתן לו זרע על כל פנים, לא בצדקת אברם ובשכרו...

... כן יעשה כן יעשה כן או אמר כי אברהם האמין שיהיה לו זרע יורש על כל פנים, והקב"ה עוד חשב לו ההבטחה הזו שהבטיחו צדקה, כי בצדקת ד' יעשה כן... Rashi said... And I don't understand what the merit is. Why should he not trust the Gd of truth? And he was the prophet!... And how could the one who trusted enough to slaughter his only, beloved son, and to survive the other tests, not believe good news?

It appears correct in my eyes to say that he trusted G-d, and he thought it was Divine kindness to give to his seed no matter what, and not in the merit of Avraham's righteousness or as his reward...

Alternatively, Avraham believed that he would descendants who would inherit from him in any case, and Gd considered this promise He had made an act of kindness, for He would do it out of kindness...

- 5. The problem Bereishit 15:7-8
- 6. Divine response Bereishit 15:9-21

Three approaches

7. Talmud, Nedarim 32a

מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעבדו בניו למצרים מאתים ועשר שנים... ושמואל אמר מפני שהפריז על מדותיו של הקב"ה שנא' +בראשית טו+ במה אדע כי אירשנה

Why was our ancestor Avraham punished, and his children enslaved to Egypt for 210 years?... Shemuel said: Because he exceeded propriety regarding Divine attributes, saying, "How do I know I will settle it?"

8. Talmud, Taanit 27b

אמר אברהם: רבונו של עולם! שמא ישראל חוטאין לפניך אתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה? אמר ליה: לאו. אמר לפניו: רבונו של עולם, הודיעני, במה אירשנה? אמר ליה: קחה לי...

Avraham said: Master of the Universe! Perhaps the Jews will sin before You, and You will do to them as You did to the Flood generation and the Haflagah generation? HaShem replied: No.

Avraham said: Master of the Universe! Please tell me, in what merit will I settle it? He said: Take to Me...

9. Rashi to Bereishit 15:6

לא שאל לו אות על זאת, אבל על ירושת הארץ שאל לו אות... דבר אחר "במה אדע", לא שאל לו אות אלא אמר לפניו הודיעני באיזה זכות יתקיימו בה, אמר לו הקב"ה בזכות הקרבנות:

He did not request a sign for this [having an heir]; he only asked for a sign regarding the inheritance of the land... Alternatively, with 'How will I know' he did not ask for a sign; he only asked, 'Tell me, with what merit will they remain in this land?' And HaShem told him: In the merit of the korbanot.

10. Ibn Ezra to Bereishit 15:7

:ועוד כי טעם שבועת ד' שיהיה הדבר בלא תנאי, כי כלל כל נבואות הם על תנאי. והנה לא חטא אברם בעבור שבקש לכרות אתו ברית:
Further, the purpose of a Divine oath is that it will be unconditional, for as a rule, prophecies are all conditional.
Avram did not sin by asking Gd to make a covenant with him.

So we suffered for Avraham...?

11. Ramban to Bereishit 12:10

ודע כי אברהם אבינו חטא חטא גדול בשגגה שהביא אשתו הצדקת במכשול עון מפני פחדו פן יהרגוהו, והיה לו לבטוח בד' שיציל אותו ואת אשתו ואת כל אשר לו, כי יש באלקים כח לעזור ולהציל. גם יציאתו מן הארץ שנצטווה עליה בתחילה, מפני הרעב, עון אשר חטא, כי האלקים ברעב יפדנו ממות. ועל המעשה הזה נגזר על זרעו הגלות בארץ מצרים ביד פרעה.

Know that our ancestor Avraham accidentally sinned greatly by bringing his righteous wife into a position to stumble in sin, out of fear lest they kill him. He ought to have trusted Gd to save him and his wife and all of his property, for Gd possesses the strength to aid and rescue. Also, leaving the land to which he had initially been commanded to travel, due to famine, was a sin of his. Gd could redeem him from death in a time of famine (cf. lyov 5:20). For this deed, it was decreed that his seed would be exiled in Egypt, in the hand of Pharaoh.

12. Questions

• Moshe Shemot 3:11, 3:13, 4:1, 4:10, 4:13, 5:22-23

• Jews Shemot 14:11, 15:24, 16:3

For further thought

13. Midrash, Bereishit Rabbah 41:2 (see Bereishit 12:17)

אמר רבי ברכיה: עלו דטולמוסין למקרב למסאנא דמטרונא, וכל אותו הלילה היתה שרה שטוחה על פניה ואומרת רבון העולמים אברהם יצא בהבטחה, ואני יצאתי באמונה, אברהם יצא חוץ לסירה, ואני בתוך הסירה, אמר לה הקב"ה כל מה שאני עושה בשבילך אני עושה והכל אומרים "על דבר שרי אשת אברם".

אמר רבי לוי: כל אותו הלילה היה מלאך עומד ומגלב בידו, הוה אמר לה אין אמרת מחי מחינא, אין אמרת נישבק שביקנא. וכל כך למה? שהיתה אומרת לו אשת איש אני ולא היה פורש.

Rabbi Berechiah said: Pharaoh's officers went to remove the matron's shoe, and that entire night Sarah was stretched out on her face, saying, "Master of the universe! Avraham left [Aram] with a promise, while I left on faith! Avraham left outside the prison, and I am imprisoned!" G-d said to her: Everything I do is because of you, and all will say, "It is because of Sarai, wife of Avram."

Rabbi Levi said: For that entire night, an angel stood with a rod in hand. He said to her, "If you say to strike, I will strike. If you say to let up, I will let up." Why do so much? Because she said, "I am a married woman," and he did not desist.

14. Code of Hammurabi #146 (L. W. King translation)

If a man take a wife and she give this man a maid-servant as wife and she bear him children, and then this maid assume equality with the wife: because she has borne him children her master shall not sell her for money, but he may keep her as a slave, reckoning her among the maid-servants.